

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΣΚΟΡΠΙΑ ΦΥΛΛΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ad absurdum.

Προβάλλουν από περιοδικά κ' εφημερίδες «ναγκισσενόμενοι». Θέλουν να φαίνονται πρωτότυποι σ' όλα, επομένως και στη γλώσσα. Άδασμευτα, ανεξάρτητα πνεύματα, βλέπετε! Και κηρύσσουν με ιεραποστολικό ζήλο τη νέα διδαχή τους. Οι κραιγές τους συχνά ζουλούν επώδυνα τάκουστικά μας τύμπανα.

«Γλώσσα στρωτή κι' ομαλή, φωνάζουν, έμεις δε γράφουμε, δε θέλουμε να γράψουμε, γιατί γράφοντας δε θέτουμε κανένα περιορισμό στον έαυτό μας. Καμιά γλωσσική συνταγή δεν έχουμε ποτέ μας υπόψη. Δε δεχόμαστε καμιά γραμματική ή συνταχτική υποδούλωση. Μας τρομάζει κάθε σκλαβιά, κ' ή ψυχαρική περισσότερο. Προτιμούμε να σπάσουμε τις πέννες μας παρά να ψυχαρίσουμε χαμόσυτα. Η ψυχαρική γλωσσική τάξη κι' φραστική εταξία πέθαναν μαζί με το δημιουργό τους ή, καλύτερα, πρωύτερα απ' αυτόν. Τώρα άνοιγει τις πελώριες πύλες της μιά καινούρια περίοδο, ή περίοδο της τέλει ανεξαρτησίας σ' όλα. Τσαλαπατημένοι πιά οι κανόνες. Σπασμένοι οι χαλινοί Παραπεταμένοι οι περιορισμοί. Δε μās μέλει και δεν κοιτάμε πώς κανονίζει ο λαός τη γλώσσά του. Στη δική μας γλώσσα απόβλεπουμε και την κανονίζουμε όπως θέλουμε έμεις, όπως άρροει στο γούστο μας, όπως νομίζουμε πώς συμφωνεί με την αισθητική μας Δέν αντιτρατευόμαστε στο γλωσσικό μας αίσθημα, με κανένα τρόπο. Γλώσσα θα πη αίσθημα, όχι σκληρός κι' άλύγτος κανόνις».

Τί να τους πής; «Πάρ' τους και στο γάμο σου...».

«Αίεν έούσα»

Πέθανε λοιπόν ή ποίηση στις ημέρες μας; Τάκουσαμε κι' αυτό. Τ'όσον συμπεραίνει μερικοί, βλέποντας πώς δεν πολυδιαβάζονται σήμερα τα τραγούδια και πώς δεν καλοπολιούνται οι ποιητικές συλλογές.

Μά το φαινόμενο αυτό, που παρατηρήθηκε και σ' άλλες, ανάλογες με τη δική μας εποχές, είναι παροδικό. Μετά το μεγάλο πολεμικό σπαραγμό, είχε χίλιους λόγους ο άνθρωπος να ριχτεί σύγκορμος και σύμφως στην άγκαλιά της ύλης, για να νιώση πολύ γλήγορα τρομερές άπογοιτεύσεις (που τις περιμένουμε κι' άρχίσουμε κιάλας να τις διακρίνουμε) και για να γυρίση σε λίγο πιά δρυμνικός στην περιοχή, που καταναγάζεται από την δλόφωτη ψυχικότητα και το δροσόφεργο πνεύμα.

Μήν τρομάζεται λοιπόν, οι λίγοι, όσοι νιώθετε άφάνταστη χαρμονή στο τραγούδι, άπαγγέλλοντας ή μουρμουρίζοντας το Οι πηγές του δε στείρεσαν. Δε σάπασαν άκόμη τάηδόνια. Τά μαιστράλια θα τραγουδούν πάντα φιλώντας τις φυλλωσιές των δέντρων. Οι βρυσούλες θα κελαιδοούν αιώνια άσωτεύοντας τις κροσταλλένιες δροσιές τους. Οι μαννούλες, κ' οι πιά συγχρονισμένες, θα σιγολένε ναυορίσματα άπάνω από κούνιες και μοιρολόγια κοντά σε ταφόπετρες. Ο έρωτας θα προτιμά να μιλή πάντα τη ρυθμική γλώσσα της ποίησης. Σε κρίσιμες στιγμές της ζωής μας σά μαστίχα θάναμασόμε αγαπημένους μας στίχους. Οι κάθε λογής άγώνες δάπαιτοϋν θούριους, για να μās στηρίξουν. Η πίστη μας, όποιαδήποτε, θα γυρεύη τραγουδιστούς ύμνους κι' ώραιόλογες ίκεσίες, για να στερεωθί. Οι χαρές κι' οι θλίψεις μας θα μās ζητούν το φαντασμαγορικό νύμα του στίχου. Κ' ή μουσική, για να μη μένη μετρωρη, θα λαχταρά πάντα το στήριγμα του τραγουδιού.

Άς ήρεμήσουν οι δλιγόπιστοι. Όπως ο κινημα-

τογράφος δε θάνικαταστήση άφανίζοντας το θέατρο, κ' ή φωτογραφία ή ζωγραφική, και το γραμμάφωτο τη μουσική, έτσι και το μυθιστόρημα, το δλιγώτερο λογοτεχνικό είδος άπ' όλα, δε θα μπορέση να άναπληρώση ξεγράφοντας την ποίηση.

«Η χάριεν άνθρωπος . . .»

Νά χαραχτή πρέπει στο νοϋ του κάθε λογοτέχνη ο μεγάλος άφορισμός του Au. Rodin: «Πρώτα νάσαι άνθρωπος κ' ύστερα τεχνίτης». Ανάγκη να μη ξεχνά ποτέ πώς είναι δημιουργός, ύψέρτατος λειτουργός, και πώς γ' αυτό μικρότερος και μικροπρέπειος δεν του ταιριάζουν. Άς του θερμάνη άδιόκαπα την ψιχί ή μεγαλοφροσύνη. Το χέρι του νάνα σταθερά τίμιο. Καθαρό σαν αίθριος ουρανός το κούτελό του. Άς τον έμπνέουν άγνοιο σκοποί. Η ψυχή του άς είναι πλημμυριμένη από παιδική άπλότητα, άφέλεια κι' άθωότητα. Η καρδιά του άς άχτινοβολή, μεγάλη πάντα, την κλωσύνη και την ευγένεια γύρω της. Η μοχθήρα άς μιν του θαλώση ποτέ τά μάτια. Και το σπουδαιότερο: όσο μεγάλος κι' αν είναι, άς μιν άφίση της ύπερφροσύνης τον άνεμο να του ξεσηκώση τά μυαλά.

MIX. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΑΧΟ

Η ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Μετά το πολύκροτο βιβλίο του Ρεμάρκ βγήκανε στη Γερμανία τόσα άλλα βιβλία για τον παγκόσμιο πόλεμο—ιστορικού και λογοτεχνικού περιεχομένου—ώστε δε θα φτάνανε όλες οι στήλες του «Νουμά» για να τά άναφέρουμε όλα, έστω με πολύ λίγα λόγια. Άς ξεχωρίσουμε όμως σήμερα ένα, όχι τόσο για τη λογοτεχνική του άξία, που δεν είναι μεγάλη, αλλά επειδή βγήκε από την πένα ενός άπλου έργατή που γράφει για πρώτη φορά, χωρίς καμιά φιλολογική φιλοδοξία. Στο βιβλίο του «Vaterlandslose Gesellen»,—«Σύντροφοι χωρίς πατρίδα»,(Έκδοτ. οίκος Agis του Βερολίνου) περιγράφει ο Adam Scharner όσα είδε και έπαιθε στον πόλεμο. Η άξία του βιβλίου βρίσκεται σε τούτο, ότι οι σημειώσεις του συγγραφέα καθρεφτίζουν γενικά τους άγώνες και την τύχη της εργατικής τάξης κάτω από το ζυγό του παλαιού γερμανικού μιλιταρισμού. Γι' αυτό το βιβλίο δεν είναι μόνο και άπολιτιστικά μιά βιογραφία ενός άτόμου, αλλά έπίσης μιά εικόνα των παθημάτων έκεινου του μέρους του γερμανικού λαού που δεν ήθελε να έχει τίποτε το κοινό με τά κούφια λόγια των έθνικιστών της πολεμικής εποχής.

Ένα σύγγραμμα μεγάλης λογοτεχνικής άξίας είναι το «Frieden»—«Ειρήνη» του Ernst Glaeser (Έκδοση G. Kiepenheuer, Βερολίνου). του συγγραφέα του γνωστού έργου «Η ήλκεια 1902». Η ιδέα του βιβλίου με λίγα λόγια είναι ή έξης: ύστερα από 4 1/2 χρόνια πόλεμο «έξερράγη» ή ειρήνη μέσα σε μιά σκοτεινή ήμερα του Νοέμβρη 1918, τόσο ξαφνικά, ώστε πολλοί την πήρανε για μιά επανάσταση κατά του πολέμου. Τόσο είχαν συνήθεισε το μακρόχρονο μακλειό. Σιγά σιγά όμως συνήθεισε ο κόσμος πάλι την καινούργια κατάσταση. Για τους άστους κατά βάθος τίποτε δεν είχε άλλάξει. Πόλεμος ή ειρήνη! Τι με αυτό; Γι' αυτούς το ίδιο ήταν. Για την ήσυχία και την τάξη, για την έξασφάλιση των κερδών τους, των συνάξεων και εισοδημάτων τους, της έπιρροής των, είχε φροντίσει ίσα με τώρα ο «γενναίος στρατός» μέσα στα ματωμένα χαρακώματα τώρα, μετά την «έκρηξη» της ειρήνης, άνιχε ή φροντίδα αυτή σ' αυτήν. Η ειρήνη γ' αυτούς δεν

επέφερε λοιπόν καμιά σπουδαία μεταβολή. Μέσα σ' αυτή την ιδεολογία, την κάπως τολμηρή, κινούνται σέ πολύχρωμες εικόνες τὰ πρόσωπα του έργου, ή πηχοι μικροαστοί, έργάτες, στρατιωτικοί, κυρίες τής «καλής» κοινωνίας, καλλιτέχνες, επαναστάτες, άντεπαναστάτες, κομμουνιστές και έθνικιστές. Τό βιβλίον του Glaeser είναι ένα τίμιο βιβλίον. Ο συγγραφέας δέν κάνει πολιτική. Δέν είναι ούτε σοσιαλιστής, ούτε έθνικιστής. Προσπαθεί νά γίνει σέ όλους δικαίος κριτής, χωρίς προκατάληψη. Μόνον χριτά όπως πρέπει τις παρεκτροπές τής γερμανικής επανάστασης, που κυριαρχούσαν τὰ πρώτα χρόνια ύστερα από την «εξέγερση» τής ειρήνης στην τέχνη και στη λογοτεχνία. Ο Glaeser δέν είναι φίλος του φρουτουρισμού, του ύπερξπροσοτισμού και του «ελεύθερου έρωτα» στη γενική έννοια τής λέξης.

Γιά τό βιβλίον τής Adrienne Thomas «Η Κατίνα γίνεται στρατιώτης»—«Die Katrin wird Soldat» (έκδ. Propyläenverlag του Βερολίνου) μπορεί νά πει κανείς ότι είναι μιá απόδειξη πως υπάρχουν ακόμα πολλά πράγματα γιά συζήτηση σχετικά μέ τό μεγάλο πόλεμο. Οί «έξυπνοι» αυτοί, που λένε ότι φτάνει πιά ή σημερινή παραγωγή πολεμικής φιλολογίας, δέν έχουν δικαιο. Στο έργο αυτό βλέπουμε πως και οί γυναίκες έπαθαν πολλή, παραπολλά στην έποχή αυτή που λέγεται παγκόσμιος πόλεμος. Και αυτά μās τὰ λέει ή Adrienne Thomas, επειδή δέ μās τό είπαν τόσοι άλλοι, ούτε ο Ρεμάρκ. Η Κατίνα ως αδελφή του Έρνσθρου Στανφουδ περνάει άπ' όλες τις φρικαλεότητες, άπ' όλους τούς κόυφους ένθουσιασμούς του «μεγάλου καιρού». Η ιδιαίτερη πατριδα της είναι τό Metz, τό κορίτσι άνήκει δηλαδή στον πληθυσμό των ανόρων που πάντα περισσότερα βίαια έχει νά υποφέρει παρά οί κάτοικοι των μεσογίων τόπων. Η τρυφερή, άθωα κόρη βρίσκει άξια άντιμέτωπη σέ μιá μαινώμενη άνθρωπότητα που άλληλοσκοτώνεται. Και ή κόρη αυτή που ίσα μέ τόρα δέν ήξαιρε τίποτε άλλο παρά κανένα άθωο κόρτε μέ κανένα μαθητή γυμνασίου ή τὰ μικρά έπεισόδια τής σχολικής ζωής, άντικρύζει όλα τὰ δεινά αυτά ήρωϊκώτερα από πολλούς άντρες. Τό βιβλίον αυτό τής Thomas πρέπει νά θεωρείται ως ένα από τὰ πιο σπουδαία δοκουμεντά τής λογοτεχνίας γιά τόν πόλεμο.

Ο γνωστός συγγραφέας Lion Feuchtwanger έγραψε ένα δίτομο κοινωνικό μυθιστόρημα «Η έντυχία»—«Der Erfolg», (έκδ. G. Kiepenheuer, Βερολίνου). Η υπόθεση παίζεται ύστερα από τόν πόλεμο, τὰ χρόνια 1921—23, στην κρίσιμη αυτή έποχή όπου τό γερμανικό μάγκο έπεσε στό μηδέν και όπου ο Hitler έτεχειρήσε την περιφρημή του «πορεία κατά του Βερολίνου» και δή στη Βαυαρία, στό Μόναχο, που θεωρείται ακόμα και σήμερα από πολλούς ως ή πιο δεκταδορμική πόλη τής Γερμανίας. Μέ δυνατόν χριτάς σατιρίζει ο συγγραφέας την ψευτική ήθική ήρωισμένων κίλων τής Βαυαρικής πρωτεύουσας, τό μίσος κατά των ξένων (και οί Πρώσοι θεωρούνται στη Βαυαρία ως ξένοι), τό σοβινισμό των Βαυαρέζων και τόν έγωισμό τους, που κάνει πολλούς από τόν κατά βάθος άγαθόν αυτό λαό, νά νομίσουν ότι ή Βαυαρία είναι ο ήμφαλός τής γής. Ο Feuchtwanger προσπαθεί νά άποδείξει μέ τό ρομάντο του, ότι τό πνεύμα άξίζει περισσότερο από τό αίμα, από τό σόι. Ο άντισημιτισμός που έχει γιά ζέντρο τό Μόναχο, χριπιέται όπως πρέπει. Η δικαιοσύνη γιά την όποια πολέμησε ένας Βολταίρος, ένας Ρουσσώ, ένας Ζολά, ένας Ίψεν, ένας Λέσσινγκ, είναι τό μοτίβο του ρομάντσου. Δικαιοσύνη όμως δέν ύπάρχει άν τό αίμα, ή ράτσα, στέκειαι άπάνω από τό πνεύμα, όπως έγινε στό 1921—23 στη Βαυαρική πρωτεύουσα. Τό ρομάντο σέ πολλά θυμίζει τό περίφημο βιβλίον του Heinrich Mann «Ο ύπτιχος».

Ο F. είναι ένκαταστημένος στό Μόναχο. Μετά από την έκδοση του βιβλίου πολλοί τόν συμβούλεψαν νά φύγει από τό Μόναχο, ύστερα άπ' αυτά που έγραψε γιά τούς συμπολίτες του. Έμεινε όμως. Και έκανε καλά, γιατί και στό Μόναχο ύστερα από τό

τό πάθημα του Χίτλερ, στό 1923, θριαμβεύει σήμερα πάλι τό πνεύμα άπάνω από τό αίμα.

Στη στήλη αυτή άς άναφέρουμε σήμερα και δινά άλλα βιβλία που δέν έχουν κατ' εύθειαν σχέση μέ τόν πόλεμο ή τή μεταπολεμική επαναστατική έποχή τής Ευρώπης σάν τὰ παραπάνω 4 βιβλία. Τά άναφέρουμε στό «Νουμά» γιατί σχετίζονται μέ την Έλλάδα, μέ τή σημερινή Έλλάδα. Τό ένα έχει ως τίτλο «Zodiak» και βγήκε από την πέννα του Walker Eidlitz (έκδ. P. Zsolnay, Βιέννη). Zodiak είναι τό όνομα ενός τεράστιου ρωσικού αεροπλάνου. Στην τύχη του συμβολίζει ο συγγραφέας τόν αιώνιο άγώνα μεταξύ του πνεύματος και τής μηχανής; έναν άγώνα που ίσα ίσα σήμερα, στη μεταπολεμική έποχή, είναι πολύ επίκαιρος. Η υπόθεση του ρομάντσου παίζεται στη Σμόρνη, στον Πειραιά, στην Αθήνα, άπάνω στην Ακρόπολη, στό λαμπρό αυτό στολίδι του άνθρώπινου πνεύματος και χεριού, στην Αίγυπτο και στην Αμερική. «Η μηχανή παντοδύναμη, ο άνθρωπος άσήμαντος», αυτό είναι τό φριχτό μοτίβο του γνήσιου αυτού μοντέρνου ρομάντσου. Θά γίνει αλήθεια καμιά μέρα τό μοτίβο αυτό;

Στόν ίδιο έκδοτικό οίκο βγήκε μιá συλλογή διηγήματα του έξακουμένου γερμανού συγγραφέα Kasimir Edschmid μέ τόν τίτλο «Άλλο, Κόσμο!» «Hallo Welt!». Διηγήματα μέ διεθνικό φόντο. Τρία από τὰ διηγήματα αυτά πλέκονται στην Έλλάδα. «Σαναχτίζει ο κ. Otto H. Kahn τό ναό του Απάλλωνα στους Δελφούς», «Τό νησί τής λέπρας» και «Αμαζώνες στην Πελοπόννησο». Τά πρόσωπα των διηγημάτων δέν είναι οί μέγιστοι άστοί των διάφορων χωρών του κόσμου, που δέ θέλουν τίποτε άλλο παρά την ήσυχία τους. Ο συγγραφέας μās παρουσιάζει άνθρώπινους τύπους από τούς σπάνιους» πολεμιστές τής κεντρικής Αφρικής, άτρόμητους ναύτες, ταυρομάχους, άνθρώπους που δέν άγαπάνε την «τάξη» των πολιτισμένων λαών, άλλα την άταξία και έλευθερία των λεγόμενων βαρβαρικών και όπισθοδρομικών χωρών. Ο Edschmid έκανε πολλά και μεγάλα ταξίδια, γι' αυτό όμως τό βιβλίον του δέν είναι μονάχα ένα Reisebuch (βιβλίον ταξιδιών), άλλα και ένα βιβλίον μεγάλης λογοτεχνικής άξίας, επειδή ο συγγραφέας είναι και ποιητής και μάλιστα ένας από τούς πιο καλούς, όπως δείχνουν όλα τὰ έργα του.

Μόναχο, Φλεβάρης 1931.

DR. A. STEINMETZ

Η ΕΛΛ. ΔΙΓΑΩΣΙΑ

ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ κ. ΨΥΧΑΡΗ

4, rue Honoré Chevalier, Paris 6e
18 του Φλεβάρη 1931

Άγαπητέ Κύριε,

Θερμά σάς εύχαριστώ γιά την άποστολή του τελευταίου φύλλου του «Νουμά», που πολύ μέ συγκίνητε.

Θά ήθελα νά ποτίζονταν οί Έλληνες από τις ιδέες που έχει εκφράσει ο άντρας μου στο άπόσπασμα τής διαθήκης, του που δημοσιεύετε. Τό ζήτημα δέν είναι νάναι κανείς Ψυχαριτής ή άντι-Ψυχαριστής, άλλα νά νιώσει πως ή διγλωσσία είναι κάτι δλοσδιόλου άταίριαστο μέ τόν πολιτισμό και την παιδεία τή σημερινή. Άπορεί κανείς πως οί πολιτικοί τής Έλλάδας δέ φαίνονται νά καταλαβαίνουν τή σπουδαιότητα αυτού του ζητήματος. . . Σας βεβαίω πως ή γλωσσική αυτή κατάσταση, κρινόμενη άμερόληπτα στο έξωτερικό, φαντάζει σάν κάτι όλοτετα άρρύσικο και όλέθριο στην άνάπτυξη ενός τόσο έξυπνου λαού.

Σας συχαίρω γιά τό έακολούθημα του άγώνα μέσ' από τις στήλες του «Νουμά» και σάς παρακαλώ νά πιστέψετε, άγαπητέ Κύριε, στό φιλικώτατα αισθηματά μου.

ΕΙΡΗΝΗ ΨΥΧΑΡΗ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΤΟΝ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟ

Βάστα τὴν πόρτα δυνατὰ μόλις μισορέσεις νάμπης,
 μὲ καλαμπούρι, ἀντὶ σπαθὶ, μὴ σὲ προφτάσει ὁ
 [Μπάμπης].

ΣΤΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΙΟ ΜΕΝΑΡΔΟ

Τὶ μεγαλειὸ λυρισμοῦ καὶ φαντασίας τὶ πλοῦτος
 ποῦ μὲς σὲ στίχους τέσσερις ἰδρώνεις γιὰ νὰ βάλῃς!
 Μέγας μιέστρος δείχνεσαι καὶ στιχοπλόκος Στούτος
 ποῦ σὰ χταπόδι ἀρπάζοντας σὲ τίναξεν ὁ Πάλλης.

ΣΤΟΥΣ ΠΕΙΡΑΙΩΤΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΟΥΧΟΥΣ

"Αδικοὶ δημηγόρησε ὁ φοβερός Φορτούνιο
 μὲ τόσες λάμπες καὶ τιμές χωρὶς νὰ ἰδῇ πεκούνιο.
 Κι ὁ Δήμαρχος πληρώνοντας πολιτικὴ φιλία
 οὐκ οἶρασε μὲτάλλια μὲ δίχως μεταλλεία.

ΣΤΟΝ ΑΙΓΙΝΗΤΗ

'Εὐν τρανὸς προφέρορας πὼς εἶσαι κοκορευτήρες
 καὶ σὲ γιορτὲς καὶ κομπασμοὺς πάλι... καταξοδεύ-
 [τηρες].
 Τὴ γλώσσα καὶ τοὺς μαλλιαροὺς χτυπᾶς σαράντα
 [χρόνια
 κ' ἢ ἐπιστημοσύνη σου σφραγίζετ' ἔτσι αἰώνια.

ΣΤΟΝ ΝΤΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Πλάϊ στοῦ Τριζοῦτη τ' ἄγαλμα θὰ βάλουμε καὶ σένα'
 προσοκνήμα κάθε λογῆ καὶ πούρου πατριώτη,
 μὰ θάταν πῶς προεπομένο γιὰ ὅλα τὰ περασμένα.
 καὶ τὸ ψηλὸ νὰ στήσουνε καπέλλο τοῦ Μισοριώτη.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

MIX. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Τραγοῦδια τῆς
 Ἀνατολῆς». Τυπογραφικὰ Καταστήματα Ἀδελ-
 φῶν Γεράρδων. Ἀθήνα 1930. Σελίδες 112. Δραχ-
 μὲς 30.

Σμυρνιακά, Σουλτάνοι, Ἀνατολίτικα, εἶναι
 οἱ τρεῖς σειρὲς ποὺ μᾶς δίνει μὲ τὸ γενιώτερο
 τίτλο «Τραγοῦδια τῆς Ἀνατολῆς» ὁ παλιὸς Ποιη-
 τὴς κ. Μιχ. Ἀργυροπούλου, ὁ Ρήγας Ραγιάς τῆς
 Σμύρνης. Τραγοῦδια τῆς Ὀμορφιάς καὶ τῆς Ἀγά-
 πης, γραμμένα γιὰ «τὸ ταίριασμα τοῦ σαντουριῶ
 καὶ τοῦ βιολιῶ κατὰ ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς λαγ-
 γεμένης Σμυρνιακοπούλας», ὅπως μᾶς λέει στὸν
 πρόλογό του ὁ Ποιητής, ἀλλὰ καὶ τραγοῦδια γε-
 μάτα ἀπὸ τὴ μυστικὴ ἐννοια τῆς Ἐθνικῆς Ζωῆς
 καὶ ἀπὸ τὸν πόνο γιὰ τὸ ξεθεμέλιωμα καὶ τὸ ξερ-
 οῦσμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ κ. Ἀρ-
 γυροπούλου, σὰν ποιητὴς ποὺ εἶναι, ξαίρει νὰ δίνει
 στὸν κάθε στοχασμὸ του ἀνάλογο χρῶμα. Κ' ἐκεῖ
 ἀκόμα ποὺ πολιτικολογεῖ, μένει ὁ Ποιητής. Ἐμᾶς
 ὁμως—ποῦ δὲ μᾶς ἀγγίζει οὔτε ἡ Πατριωτικὴ Ποί-
 ηση ἐνὸς Παλαμᾶ, τόσο σέβηρωσε τὸ κουφάρι μας
 ἀπὸ τὴς ἐξοστρατεῖς καὶ τοὺς ἀνάφελους πολέμους—
 μὰς τραβᾶει ἢ Ποιητὴ τοῦ κ. Ἀργυροπούλου ἢ
 καθ'αυτὸ λυρικῆ, ἢ ἀβολὴ ποίηση μὲ τὸ φίνο ἐξέينو
 λαϊκὸ καὶ ἠθογραφικὸ χρῶμα, ποὺ τόσο καλὰ ξαίρει
 νὰ τὸ μεταχειρίζεται στὰ τραγοῦδια τῆς α'. σει-
 ρᾶς. Ὅλα τὰ Σμυρνιακὰ τὸ κ. Ἀργυροπούλου, καὶ τὰ
 δεκαπέντε ἀνεξαιρέτως, εἶναι νὰ τὰ πειεῖς στὸ πο-
 τήρι. Γιασεδάκια καὶ σεβντάδες τῆς Ἀνατολῆς,
 ἀντάμια καὶ λεβέντικα τραγοῦδια γραμμένα γιὰ
 τὸν Ἐρωτα, γιὰ τὴν Ἀγάπη καὶ τὴν Παλληνα-
 ροσύνη. Οἱ στίχοι τους εἶναι ὅλοι τους λιγεροί, μὲ
 τσακίσματα ποὺ φέρνουνε λὲς τὸ μακροῦνὸ τους
 ἀντίλαλο ἀπὸ τ' ἀθάνατο «Τραγοῦδι τῆς Ταβέρ-
 νας» τοῦ Ἑσθιαλιώτη, μὲ περπάτημα χορευτικὸ, μὲ
 χάρι καὶ ψυχὴ ἐντονα ξεχειλισμένη. Σὰ νὰ τ' ἀ-
 κοῦς νὰ τραγουδιοῦνται στὰ ντουρσέκια καὶ στὰ

σοκκάκια τῆς πολύπαθης χώρας. Ὁ κ. Ἀργυρο-
 πούλου ἀγγίζει τὴν πῶς πετυχημένη τῆς λύρας του
 χορδή. Σ' αὐτὰ τὰ τραγοῦδια: Στὰ Σμυρνιακὰ
 τὴ κ. Ἀ. Στὴν Μπουρνοβαλιά, στὴν Κερατοχωρί-
 τισσα, στὴ Νταμπαχανιώτισσα, στὸ διαμάντι τοῦ
 Φασουλά. Ἄν καὶ γραμμένα ἐδῶ καὶ 35 χρόνια,
 τὰ τραγοῦδια αὐτὰ στέκονται καὶ σήμερα καὶ δια-
 βάζονται μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση.

Π. Τ.

A EMBIRICOS: «Les Paysages Vivants». Albert Messein Editeur. Paris 1930.

Dr. A. STEINMETZ: «Untersuchungen zu den Klephtenliedern». Ἀνατύπωση ἀπὸ τὴ «Λαο-
 γραφία». Θεσσαλονίκη 1931.

ΛΕΑΝΤΡΟΥ ΠΑΛΑΜΑ: «Ἡ Φοινικιά». Μελέτη
 στὴ σειρά «Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὸν Παλαμᾶ» Τυπο-
 γραφεῖο «Ἐστίας». Ἀθήνα 1931. Δραχ. 5.

ΓΙΩΡΓΟΥ ΘΕΟΤΟΚΑ: «Ὁρὸς Ἀργίας». Τυπο-
 γραφεῖο «Ἐστίας». Ἀθήνα 1931. Δραχ. 10.

A. ΑΝΤΩΝΑΚΟΥ: «Ἡ Πλατωνικὴ Πολιτεία». Ἐκδ. Γκοβόστη. Ἀθήνα. Δραχ. 6.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

—Σταματᾶμε κ' ἐφέτος μὲ παραγμένη
 τὴν καρδιὰ στὸν τάφο ποὺ σκέπασε τὸν Ἰδριτῆ
 τοῦ «Νουμά» Δ. Π. Ταγκόπουλο. Στὶς 21 τοῦ
 Μάρτη συμπληρώνονται πέντε χρόνια ἀπὸ τὸ
 θάνατό του. Τὸν μνημονεύοιμε ἀπὸ τὴς σελί-
 δες αὐτῆς, ποὺ τοῦ ἀνέβηκε ὀλίγη καὶ ποῦ,
 ὅπως γράφανε πέρσι διαλεχτοὶ συνεργάτες μας
 ὁ Ταγκόπουλος τὴς ὁμόρφαινε καὶ τὴς γέμιξε
 μὲ τὸ φίνο πνεῦμα του, τὴ δροσιά καὶ τὴ χάρι
 του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν πολεμικὴ καὶ τὴ σάτυρῶ
 του Ὁ ἡσχιος Τοῦ, πάντα ὀδηγός, γιὰ νὰ τρα-
 βᾶμε μὲ πίστη μπροστὰ.

—Ὅπως εἶταν ἐτόμενο, τὸ ἄρθρο τοῦ Πάλλη κί-
 νησε τὴν προσοχὴ ὄχι μονάκι τῶν διζῶν μας ποὺ
 ἀνεπιφύλακτα τὸ βρήκανε «ἔσοχο» ἀλλὰ καὶ τοῦ
 Φοιτητικοῦ κόσμου, ποὺ, καθὼς μαθαίνομε παρα-
 κολούθησε τὴν «παράδοση» τοῦ κ. Καθηγητῆ μὲ τὸ
 «Νουμᾶ» στὸ χέρι καὶ ἐνὸς κοσμικοῦ κύκλου ποὺ τὸ
 βρῖσκει εὐχάριστο ν' ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὰ Γράμματά.

Αὐτὸ ἔκανε τὸν κ. Γενικὸ Γραμματέα τῆς Ἀκα-
 δημίας κτλ. νὰ προσπαθήσει ν' ἀνασκευάσει τὴς ἴσες,
 τεράφωνες καὶ ἀκριβολογιμένες γνώμες τοῦ κ. Πάλλη,
 δημοσιεύοντας στὴν «Ἐστία» τῆς 20 τοῦ Φλεβάρη
 ἓνα «κριτικὸ ἀπόητο» ἀνόητο καὶ ἀηδιστικὸ ἄρθρο,
 μὲ πολὺ πρόχειρο καὶ ἀγοραῖο πνεῦμα καὶ μὲ «γνώ-
 σεις» ποὺ κάθε ἄλλο ταιριάζονε παρὰ σ' ἓναν
 κοτζάμι καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διάδοχο
 μάλιστα στὴν ἔδρα τοῦ μακαριῶτη Μισοριώτη.

Σχετικὰ μᾶς μιλάει σ' ἄλλη σελίδα τοῦ «Νουμά»
 ὁ ἴ. Σταμινοπούλου.

—Στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Πάλλη μένανε μερικὰ τυ-
 πογραφικὰ λάθη, ποὺ εὐκολα περτοῦνε στὴν ἀντί-
 ληψη τοῦ ἀναγνώστη, καὶ κάνα-δύο ποὺ θέλουνε
 διόρθωμα.

Στὴ σελίδα 17, στήλη β' ἀντὶ «λεξικὸ τους», τὸ σο-
 στὸ εἶναι «λεχτικὸ τους».

Στὴ σελίδα 19, στήλη α'. ἀντὶ ῥαντίζου—ῥαντίζον
 » » » » » » » στροβίλεται—στοι-
 βάξεται

» » 21 » » » » » » » » » » » » »
 » » » » » » » » » » » » » » » » » »
 » » » » » » » » » » » » » » » » » »
 » » » » » » » » » » » » » » » » » »

Καὶ στοῦ Βερναρδάκη τὸ ποίημα, σελ. 29, στί-
 χος 7ος, ἀντὶ «μὲς στὴν θερινὴ ἀγκαλιά σου», θέλει
 διόρθωμα «μὲς στὴ θερινὴ ἀγκαλιά σου», δηλαδὴ
 δίχως ν' ἔπειν ἀπὸ τὸ θ. ποῦ γιὰ μᾶς εἶναι λάθος
 σοβαρό.